

Η ΠΡΩΤΕΣ ΡΟΜΑΝΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΗΣ ΠΛΑΚΕΝΤΙΑΣ

‘Η Δευκίσσας μὲ τὰ γοντευτικά μάρτια. Τὸ περιεργε τελύλιο της μὲ τὸν Πειπτά Καζιμίρ Ντελαβίν. ‘Ερως καὶ τριχυμία. Η κόρη της καὶ ὁ ὄφεις Μαυρομιχλής. ‘Ο θάνατος της φθονῆς καὶ η τραγοδία της πυρκαϊσμού. Τὰ σαλόνια της Δευκίσσας καὶ οἱ σκάλοι της. ‘Η Λιμνή του Λαμπαρίτουν. Τὸ μέγαρο της Παντέλης καὶ οἱ θάνατοι της.

μάλιστα πολλές φορές μὲ ληστάς, και λένε δτι ο περίφημος δρκληστής Μπάμπησης – που είχε στην τό λημέρι του στόν... „Ελαιώνα είχε ρθεί σε συνεννόηση μαζί της και την είχε δέσασφαλίσει άπειν τον καθέ ληπτοσωματόρας...“

Οὐομάδωνταν Σοφία, και ἦταν κόρη τοῦ μαρκήσου. Μπαρέβ
Μαρβόν. Εἶχε παντερεύει τὸν πρωτότοκο γυνό τοῦ Δούρκος τῆς
Πλάκεντίας Λαμπρού, ἀλλ' ὁ ἀσυμβιθαστος χαροκτήρας τῆς ἐπέβε-
ρε τὴν συγκίνητη οῆτη, και επειδὴ ή Σοφία ἔσανπτε τὴν μελυθερία
της... «Ως κόρη και ὡς δέσποινα ἔχηματάς εσίς; Κυρία ἀπὶ τῶν τι-
μῶν τῆς Αὐτοκρατερίας Ιωσηφίνας και τῆς Μαρίας Λουίζας. Η
μορφαρά της, η μαροφούσης της, η εδύνη της, τὴν εἰχάν κάνει προσο-
πικότητα τῆς Γαλλικῆς Αύλης. Ο Μέγας Ναπολέον—ποὺ ἔκιστες
διτὶ είχε τὴ δύναμιν κακιών τῆς γυναικείας μὲ διη γεύκοια και
τὴ φρούρια· τὴν ἐπόλιδροντος, ἀλλ'
αὐτὴ τῇ φορῇ ὁ μέγας Κοσμανάς
δέπτευχε. Στὴν «Ιασογία τῶν θρά-
των τοῦ Μ. Ναπολέοντος», υπάρ-
χει σημειωμένο τὸ σχετικό επει-
σόδιο.

Από τὸ γάρο τῆς μὲ τὸ δοῦκα
Λαμπρῷ ἡ Σοφία ἀπέκτησεν ἔνα
χωριτάκι, πονο τὸ ἐλάτερον καὶ
ὑνειρεύοντας γι' αὐτὸν μεγαλεῖ
καὶ θρόνους, ἀλλ' ὁ ἀσθενικὸς δό-
γαγισμὸς τοῦ σδειχενεῖς διὰ δὲν θά-
προφράτας νὸ Ιανοκοιζη τίς φι-
λοδοξεῖς τῆς μητέρας του;

"Οσον καιρό ζυσσαν ό πενθερός της Δουκιάσσης, ό χωρισμός από τὸν άντρα της δέν διεβολίζει ειδικώς. 'Αλλά μετα τὸ θάνατον του (1824) ή Σορία Δημήτρου νά ζητο πολλό ελαύθερη, μετάβαλε τις σάλες της σὲ φιλολογικά σαλόνια, δους μαζεύοντας ποιητα, λογογράφου, μουσικους, λογογράφους κ.λπ. 'Ενας ἄπ' αυτούς ήταν και δι Καλύμπη Νεαλαβίνη, δηνδρος ποιητής των... Μεσηνιακάν 'Ωδῶν'. Ή Δουκιάσση, γνωστάτη τότε, είχε ἀγαπήσει περιπλανώς των δραστοποιητών. Σὲ μια στενή φίλη της ἔγραψε τ' ακόλουθη για τὸν θρόνο της :

...Έγνωστον τόπον Καλύμπι στά 1820, προτον ακούει δημοφιλήρη
τη έδαση του στη φύλολογία. Αστραφτεί όμως από τότε τό^η πνευ-
μα του, δύνοντας απατομάχητα δέληγεται στην ώραια μορφή του.
Έως δυνατός μ' ἐκμετεύεται γάλι καρπήσης την πλεονάνευσ-
τον, ἀγνώστων δύναντος τον αἰσθήματος αὐτού, στὸ τέλος δύ-
μας ἀρροδίηκα. Αγάπτει το φωτιχὸν ποιητή, ἐνῶ ἀνιστάηκα
στὶς μηδέδεις του Κοσμοκράτορας!...

— „Ενα βράδιο που δη ποιητής γνωστότερος μου φωνέαρχον την έγωτα σου, ωμολόγησα δι τὸν συμπερίζουμα, καὶ γνήκαμε τὴν οὐ διδού εὐτυχίας. Οταν μου διάβασε τὸ ἀριστούργημά του· *Κεράνη*, γράφτεντα πεδ.άνδας την κανούμενη αἰδηροῦν στὴν Ἰταλία καὶ Ρώμη, στις πλέξουμε τοὺς δρωτές μας. Εναύλιωσε ἐνα Γαλλικό βρίκιο καὶ μπήκαμε μέσα στὸν πάτεμ στὴν Γένοβα.

"Η πρώτες μέρες τού ταξιδιού μας ήταν οι τά μαγνητικά προσβολίστα δροσιών πανηγύρεων, άλλα το επόμενο μας αυτό το διάλειτο μας ήταν έξαρχην θύνελα. Έκτι ποι το θάλασσας έπροσφερε στά μάτια μας τη μεγαλοπρεπέστατη δύνη της. Έξαφνα ένα τεράστιο μαρύ νέρο παροστάστηκα στον δρόμοντα... Ο πλοαρχος μαρμότης σε λίγες στιγμές ή κατέβηκες έδρασπος και θά αναποδογύρισε το καράβι μας, διότι ο ναθες δέδη πρόσπιταν κατά δύοντας τη ποσει του κορμού.

φτιανον να μαρεύσουν τα κανιά του γηρυόρα γηρυόνας... Γιά μαρκές δώρος το πλοίο έκν- δύνευσε νά βουλιάξῃ, και δι πλοϊαρχος στήν πρώθετη στιγμή του χανδύνων με παρεκάλεσε νά κατεβάσει στην αίθουσα. 'Πώλ δώμας ή-

θελει ν' ἀπολαύσω τὸ θέαμα τῆς καταιγίδος; καὶ τῶν ἐξαγριωμένων κυμάτων! Διέταξα λοιπὸν νὰ μὲ δέσουν στὸ μεσαίο κατάρτι, γιὰ νὰ βλέπω τὸ δαιμονισμένο χόρο τῶν κυμάτων καὶ τὴ λάρψη τῶν ἀστραπῶν!...

• Τὴν Ἰδιὰ ἐπιθυμία δέεσθαι καὶ δι ποιητῆς καθήσας ἀπέναντι μου, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς οἰστρῆς ἔκεινα δρόχοις σὺ γίνεσθαι φανερῇ ἡ αντίθεσι τῶν χρακτηρῶν μας. Ἐνώ δηλαδὴ δύναμι γενναύεταις καὶ ἀταξίᾳ ἀπελάμβανος τὴν εἰλάστημά της καταγύγνως, δὲ Νετελάριν, χερσαίος Παρισιόν, δρόχοις εἰλάστημά της στιγμῇ πού δέχτηκε τὴν ἀκολουθήην τὴν ιδιοτροπία μου!...

Μετά δύο ώρες, ό, κύνηνος πέρασε, έκαπολουθόντες δυμώς ή θαλασσοταραχήν... „Οταν δύπλαιρος μας διαβεβαίωσες δότη, κάθε κάνδυνος είχε παρέλθει, δη ποιητής έπαιψε τη θρηνολογήματα και άρχισε μια ξαλλή παιδική χαρά. Τις Δακτικές απένει έκδηλωσες του διέκοπταν συνεχώς την πατέλευσμα της ναυπιάσεως τη δύοποια γύλωνων την άρδια που είχα δρύσισε να οισθάνωμα γι' αυτόν. „Ο ποιητής έβρονόςς άπειλήστικώς! Ήταν μια συχαμάρα νά τὸν βλέπει κανείς. „Ολη η γονειά του είχε διαλυθεί μπροστά στά μάτια μου!...

»Μετά τοις δώρες τὸ πλοῖο ἔμπαινε στὸ λιμάνι τῆς Γένοβας. Ό ποιητής μ' ἐπλήσσομα, ἀλλ' ἐγώ, κοιτάζοντάς τὸν περιφρονητικά, τοῦ εἴπα μὲ χαμηλὴ τῇ φωνῇ, γιὰ νὰ μή με ἀκούσῃ ὁ πλοίος αρχός : « Ή, Οὐαὶ Πάτερ ! »

— «Η Θεία Πρόνοια θέλλησε νά με σώση από έναν ανθρωπόν
δπως σείς, δείχνοντάς μου τὸν ἔγωησμό σας και τὴ δειλία σας !...
Χαίρετε, χύρις !...»

Καὶ τὸ ἀποκαλυπτικὸν γράμμα τῆς Δουκίσσης τελειώνει ἐτοί.
·Τὸ εἰδύλλιό μου διεκόπη ἀμέσως. Μιὰ τρικυμία παρέστη σε διά-

χωράφια κ' ἔνα μεγάλο κομμάτι τῆς Πεντέλης.

Στην αρχή είπε της πασιλείας τού "Ουδόντος-κατοικησε σ' ένα μεγάλο, όπου την έποκη έκθενσε, σαύτε, έκαι πού σήμερα βρίσανται χτισμένο το 'Ορφανοεργοφίο Χατζηκώστα. 'Η Δουκικίσα έφερε γιατί πρώτη στάς Αθηνάς Ιωαννίνας μέδας. Ζούσε μεγαλοπερόποδής γιατί είχε έπιστρεψε στον εισόδημα 150 γιλιάδες ποάγια.

Μαζί με τούς άλλους πού έσυγχραν σπέτη της Δουκισσής ήταν και ο 'Ηλιας Καστορίδης Μαυρομάλλης, τελεών τύπος της αντρικής ώμορφιας, ον και δεν ήταν στην πορτή του νεοτάτη. Ο Παυρομάχης ανέβηκε ήταν χήρος και πατέρας τριών παιδιών. Εκεί την πορεία με την κόρη της Δουκισσής, που είχε προσβληθή

ἀπὸ φύσις. Ἡ φύσική ὁμάλησε τὸν ὥραιο Μανιάτη μὲ φλογερὸν ἔρωτα, καὶ τοῦτο ἐκριτέρευσε τὴν ὑγεία της. Ἡ Δουκισσα παρεκάλεσε τὸ Μασφρομάχαλη νὰ υψηθεῖ στὴν κορῃ της, δόλι' ἔκεινος, ποὺ ήζεσε τὴν κατάσταση της ἀδρνήθηκε.

Η κορη σε λιγο καιρο πέθανε. Η Δουκινα μητέρα της ήταν απαρηγόρητη. Για να μην μπορούσε άπαντη, έταριχευσε το πτώμα της και το διατηρούσε στην υπόγεια του μεγάρου της, μέσα σ' ένα κρυσταλλένιο φέρεστο. Κάθε μέρα μαρφούτινη γρατσούτη, κατέβαινε στο υπόγειο, και άνοιξε λαμπτήρες γύρω από την κάσσα και καθόπινταν κοντά της ώρες δύληρος κλαίγοντας. Κατόπιν τον Ιούλιο του 1847 μια άπο τις λαμπτήρες αυτές ένα ποδογυρίστηκε, το σπίτι πήρε φωτιά που γηρυόγαρα έλαβε τρομακτικές διαστοσειρές. Ήλιωρη, τρέμοντας η Δουκινα συγκέντησε στο δρόμο και φάναξε τάζουντας γενναία πληρωμή στο κείνον πουν δύλ κατώθισε για διάσωση το πτερύγιο της θυγατρέας της. 'Αλλ,' αύτό στάθηκε άδυντον και το πτερύγιο νίκηνα γηρυόγαρα σταχύτη. Η μπαρηγόρητη μπέρδε μέσαψε σύτος τη στάζη της κόρης της και την έψαψε με τοπή στο γνωστό μέγαρο πουν ξέτισε μέσα στό δάσος της Πεντέλης.

Αργυτέρα, ή Δούκισσα ἔχεις κοντά στόν Ἰλίσσον (ἴκει πού στά χρόνια μας ἦταν οι στρατώνες του Πυρωβολικού) ἐνα εὐ-
οχήν μέγαρο. Η πολιτική καὶ στρατι-
ωτικὴ ἀριστοκρατία τῆς ἑποχῆς, οἱ διπλωμά-
ται κ.λ.π. ἔπαιραν ἴκει συγνά τὸ τοῦ.

"Οσοι δημοσιοί έπιγυαναν στις συγκεντρώσεις αύτες ωφειλαν νά φροδούν γάντια, πράγμα πού ήταν επιτονοχρόνισ τούς αντρες τού "Αγάνοιος". Η Δουκίσσα είχε καταργήσει τόν κορόδη και τό κρινολέντο και συγκανόταν τά δάχημα και γεροντικά πρόσωπα.

Ως δεσποινίδηδε έπι τών τιμών είχε πάρει τή Φωτεινή Μαυρομηχανήδηδε ή δούκια άργοντερα γίνεται έπι τών τιμών τής Βασιλίσσης Αμαλίας. Τότε ή Δουκίσσα πήγε τή θυγατέραν τού Μεσολογγίτη Χρήστου Κριάλη, τήν δούκιαν υπεραγαπούσαν και τήν ίπαντρεψε με τό Γεωργίο Σκουότα.

"Η Δουκίσσα μάγακούσαν υπερβολικά τούς σκύλλους. Στό κτήμα της, στήν Πεντέλη, συντηρούσαν διάλογο σκυλλοτροφείο, με δεκάδες σκύλλουν κάθε δάχημα—ιδίως κυνηγετικά, άλλα και μερικά τσοπανόσκυλλα.

Μιά μέρα, δι σκυλλοτροφούς δήφησε μερικούν διπά τούς σκύλλους διλέθησαν στήν αιγάλη. Έκείνη τή στιγμή δημπαίνεν ήταν κοριτσάκι, κάπιοιον διασφύλακος. Οι διγριοί σκύλλουν χύνθηκαν έπάνω του και τό κατεσπράζαν! "Άλλοτε οι σκύλλουν διτρύγχιζαν μέσον στό μέγαρο διένθιναν στούς καναπέδες τής σάλας, χωρις νά τολμή κανείς νά τούς γέγγει. "Άν κανείς από τους διπάκετέςτε, μήν ξέροντας τίς συνήθειες τού σπιτιού, έδωσων κανένα σκύλλο ή ίδιον δρόπη τού Δουκίσσαν διυσαρεστεί και μάλλον τον διπάκετή της!.."

Στά 1854 ή Δουκίσσα, γριά πεύ και πάσχουσαν άπο τούς σκύλλους, στήν κάμαρά της και διεν παρουσιάζοταν πεύ με τούς σκύλλους της στούς δρόμους της πόλεως. Μόνον ή κυρία Σκουέζ έμπανε στήν κρεβατοκάμαρά της και τής άπηγγελε στιχους διπά τόν πιό μάγατμαν της ποιητή τό Λαμαρτίνο. "Η άρμονία τών στιχών αδύντη ήταν από τον παρηγοριανή τών τελευτών ημερών τής γριάς Δουκίσσας, ή δούκια στήν νεαρή της λιγκάδα διάμαγενε μέσα στή Γαλλική Αύλη τήν ανατάτη αριστοκρατία..

Τέλος, ένα κρύν θράδυ, ή Δουκίσσα, τής Πλακεντίας πέδηνε κατάκλιστη μέσα στή μελαγχολική της κάμαρα, αλογύνοντας στό ψυχομάχημά της τούς υποβλητικούς στέχους τής «Διμήνιον» τού Λαμαρτίνου:

"Ετεις λοιπόν θά πλέωμε σ' σ' άγγω—
[στο άκρογάλι],
Θά καταπονητιζόμαστε στού τάφον τήν
[έρμια],
Χωρίς κανέναν* άπάνεμο μέδι στήν άνεμο—
[ζάλη]
Κι* ουτε* ένα καταφύγιο στή βαθυχειμωνιά..."

Κατά τό τελευταία χρόνια τής ζωῆς της ή Δουκίσσα βασανιζόταν άπο τό φέρι μήν ταφή ζωντανή. Κάποιες, στό Παρίσι, διεν ανέσκοπταν ένα νεκροταφείο, ή Δουκίσσα είχε ίδει μερικούν σκελετούς πού είχαν διατεί ζωντανά! Άπο τότε έπρεψε στήν ίδεα διτι μιορούνς νά πάθη και αύτη τό ίδιο, και ίπερδειπές πολλούς τρόπους γάν νά πιστοποιηθῇ διάνατος της.

Κληρονόμος της ήταν ο διούβη ντέ Βαλμύ, ο άρρενος Στρατάρχης Κλαρμόν, ή δούκος, λίγο μετα τό θάνατό της ήρθε στήν "Ελλάδα και πούλης τό κτήματα πού έκληρονόμησε στό "Ελληνικό Δημόσιο και στό μακαρίτη Γεωργίο Σκουζέν.

"Η Δουκίσσα τή; Πλακεντίας ένταφιάστηκε στό έν Πεντέλη κτήμα της, κοντά στόν τάφο της κόρης της. Σύμφωνα με όρητη θληστή της, δεξιά και άριστερά θάφτηκαν οι δύο πιστοί σκύλλοι της πού τήν άκολουθουνταν στις έκδρομές της.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΜΠΟΜΑΡΣΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟΙ*

"Ο διάσημος γάλλος συγγραφεύς Μπομαρσάι ήτο παιδι δικολογούμενος στά πολύτακον τον μάρτιον κατάλληλη στιγμήν. Ακριβώς πρό διλέγου μού ήμάλλαστο τό ρολόι... Κάντε μου λοιπόν τήν χάρη νά μού πό τό έπισκεψάστεστα:

— Μά τήν άλληθεα, κύριε Μπομαρσάι, σας βρίσκων σε πολὺ κατάλληλη στιγμήν. Ακριβώς πρό διλέγου μού ήμάλλαστο τό ρολόι... Κάντε μου λοιπόν τήν χάρη νά μού πό τό έπισκεψάστεστα:

— Εδημάρστως, κύριε Μπομαρσάι, άπάνεμος δι Μπομαρσάι, άλλα σας ιδούποιω, δις είμαι πολὺ άτεμάρης...

— Μεγάλη ή μετριοφροσνή σας, κύριε, είπε πάλι δι ούλικος, κυτάζετε το σάς παρακαλώ.

— Ό Μπομαρσάι πήγε τότε τό δολόδη και με τρόπο τό άφησε νά τέστη κατά γής, διου έγινε κομμάτια.

— Συγγόνημην κύριε Μαρκήσιε, είπε τότε δι Μπομαρσάι δικαιολογούμενος διθεν, διλάσας προδιδούσιος διτι δέν είμαι καθόλιστα διπέδειος και γι' αυτό μάλιστα δι πάτερας μου, άφοι είδε και έπαθε, βαρθύτηκε στό τέλος νά με μάθη τήν τέχνη του...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

("Από τά Εύχωπαϊκά σατυρικά φύλλα")

Τά πάντα πλήν δικαιησης.

— "Εισάθα διτι δι φίλοις σου έχρεωκόπησον. Μήπως έρεις τήν αι τήν καταστροφής;

— Ναι, λένε πώς ή γυναίκα του είνε σπάταλη πολύ.

— Και τά έχασε δύλα;

— "Όλα, έκδος άπο τήν... γυναίκα του!

"Υπό ένα δρόν:

— Τί ώραιο κοστούμι! Μού δίνεις τή διεύθυνση τού ράφτη σου, νά παραγγείλω ένα δμοίο;

— Εύχαριστας έπο τόν δρόν διμωζ... νά μή τον δώσῃς και σύ τήν ίδικη μοι!

Ποιοις διφταίγυς;

— Γιατί ματαίωσες τούς γάμους σου μ' αύτη τήν ώραια δισποινίδα;

— Δέν φταίσιν έγια, άλλα δι πατέρας της.

— Μήπως μετανόησες;

— "Όχι... χρεωκόπησες;

Τί τούς χρειαζότανε:

— "Άφου δέν λειτουργεί ποτέ αύτο τό άστανσέρ, τί σᾶς χρειάζεται;

— Τό δέχουμε για ν' άνεβαίνη... τό ένοικιον!

Στό σχολείο :

— "Άς ύποδεσουμε διτι έχομε δέκα πατάτες και θέλουμε νά τίς μοιράσουμε σε τρία πρόσωπα. Τί θά κάνουμε;

— "Ένα πουρέ!

Ταμπλώ,

— Τή βλέπεις αύτη τήν έμορφη κυρία πού χορεύει;

— Ναι.

— Εμαί τρελλά έρωτειμένος, μαζί τη: και πρέπει με κάθε θυσία νά μού δώση μια συνέντευξη.

— Προσπάλης και μιν τό κατορθώσης σε παρακαλῶ νά με ειδοποιήσης.

— Γιατί νά σέ ειδοποιήσω;

— Γιατί είναι γυναίκα μου!

Τό κατάλαβε,

— Μημέρα, γιατί ή νύφη ντυντει πάντα στ' ασπρά;

— Πειθή τό διπόρο είνε τό χρόμια της επινύξιας, ένω τό μηνόρο είνε τό χαλμά της θίλινως και τής δυστυχίας.

— Α, τώρα καταλαβαίνω γιατί οι γαμπροί φορούν πάντα μαύρα!...

Φταίσι ή φρουρά.

— Πάλι δίλλων λοχία επιασες φίλο, καθύμενη. Τί εινολα πού τούς διλλάζεις.

— Δέν φταίσιν έγια άλλα ή φρουρά πού τούς διλλάζεις διαρκώς.

Πολύ σωστά :

— Τό γραφείο σου, άγαπητέ μου, είνε ζεστό σάν φορνος!

— Και γιατί νά μην είνε; Μήπως έδω δέν βγάζω τό φωμά μου!

— Έγινε εύτυχης.

— Πήγε μου μια λέξη μονάχα και τά δέν έγινω δι εύτυχηστερος τών δινθώπων, δεσποτίνες.

— Βλάκα!

ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ

"Ενας νεαρός ποιητής για νά σκεπάση μια τρυπα πού είχε άνοιξε στό μοναδικό του καπέλλο, σκέφτηκε νά περάσῃ ένα κρέπι σ' αυτό και έτσι νά τήν κρύψῃ.

— Μπά, γιατί έχεις πένθος, τόν έρωτηςς καπέλος του, ποιδίς σου πέθανε;

— Και ο ποιητής τού άπαντης :

— 'Αλλοίμονο! πενθω τό... καπέλλο μου!..."

